

3) лекція залишається формою аудиторного заняття, де основна діюча особа — викладач, студенти ж залучаються до аналітичних видів роботи;

4) на семінарському (практичному) занятті основними діючими особами є студенти, а викладач виконує керівну, коригуючу функцію. Семінар (практикум) є перехідною формою аудиторного заняття, оскільки може поєднати колективну та індивідуальну роботу із студентами.

О. В. Мельник, асистент кафедри страхування

ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР ПРИ ПРОВЕДЕННІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Вивчення відповідних дисциплін університету має на меті послідовне формування знань у різних галузях економіки, що дає студентам можливість використовувати їх у подальшій роботі за обраним фахом.

З метою підвищення інтенсифікації навчального процесу доцільно використовувати активні методи навчання. Слід відмітити, що використання даних методів значно підвищує зацікавленість студентів при проведенні семінарських занять, що, в свою чергу, підвищує рівень навчання в групах.

Одним із активних методів навчання є ділова гра, суть якої полягає у використанні елементів гри при проведенні практичних/семінарських занять.

Тематика ділової гри повинна відповідати темі семінарського заняття. На парі розглядається практична ситуація, де кожний студент має свою роль. Виконати поставлене завдання студенти зможуть відповідно до рівня підготовленості як по темі семінару, так і по курсу в цілому.

Мотивація студентів полягає в отриманні найоптимальнішого результату гри (укладанні договору страхування, залученні нових клієнтів страхувальників та т. ін.), відповідно до якого кожний учасник гри оцінюється викладачем.

При проведенні ділової гри можуть бути залучені як всі студенти, так і окрема їх група. Ефективність використання активних методів навчання полягає в тому, що практично вся група приймає участь в обговореннях питань.

При залученні лише частини студентів до ділової гри доцільним буде провести тестування групи по темі проведеного заняття

тя. При цьому на початку семінарського заняття викладач інформує студентів про проведення тестового контролю, що підвищить рівень уваги групи до теми, що розглядається.

Проведення ділових ігор дає змогу студентам самостійно на практиці примінити ті знання, які вони отримали. Окрім того, використання активних методів навчання дозволяє студентам більше розкритися як перед самим собою, так і перед одногрупниками, що сприятиме покращенню внутрішніх стосунків групи.

М. А. Михайлюк, канд. екон. наук, ст. викл. кафедри політичної економії обліково-економічних факультетів

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ

Проблема вдосконалення навчального процесу у вищій школі в умовах трансформаційного розвитку набуває все більшого загострення та вимагає адекватного до умов сучасних змін її вирішення. Це пов'язано, в першу чергу, з плюралізмом тих соціально-економічних відносин, що вибудовуються у вітчизняному та інших перехідних суспільствах. Зараз, як ніколи, актуально стоїть питання становлення ефективного власника, здатного вміло використовувати конкурентну політику для задоволення своїх виробничих потреб. Відповідно до цієї вимоги часу має бути сформований фахівець, що маргінально реагує на економічну ситуацію, приймає виважені (з оптимальною мірою ризику) рішення та належно реалізує свої поліфункціональні якості для досягнення поставленої мети. У зв'язку з цим прогресивна університетська освіта повинна перманентно проводити інноваційні навчальні експерименти з метою вдосконалення гнучкості навчального процесу та його орієнтації на швидкоплинні ситуації реальної практики сьогодення. Але, як кажуть, нічого не має більш практичного, ніж досконала теорія. Тому тенденції залучення інноваційних технологій навчання у вищій школі тісно пов'язані з впровадженням теоретико-методологічних засад, прийомів і методів теоретичного узагальнення під час вивчення базових дисциплін, зокрема політичної економії.

Вивчення політичної економії студентами університету передбачає аудиторні та самостійні етапи. При цьому аудиторні години мають як певні межі у навантаженні (до 20—30 % навчального часу), так і ефективність сприйняття інформації студентами різних рівнів підготовки. Самостійні навички оволодіння інфор-